

מבחן צמיחות של זני אכילאה למטרת הצפיט *Meloidogyne incognita*

יוג'י אוקה- מרכז מחקר גילת, מנהל המחקר החקלאי
גבי צוברי, רחל לויטה- מו'פ ערבה

מבוא

נמטודות עפצים (*Meloidogyne spp.*) גורמות נזקים קשים בגידולים שונים, כולל בגידולי פרחים. הנמטודות יכולות לתקוף מינים רבים של פרחים, אך קיימים פרחים עמידים למזיק זה. המידע על עמידות לנמטודות עפצים בפרחים מועט מאוד. המגדלים בדרך כלל מבצעים חיטוי קרקע לפני הגידול על מנת לקטול עשבים, מחלות ומזיקים (כולל נמטודות). צמצום היקף השימוש במתיל ברומיד בהווה ואיסור השימוש בו בעתיד יגרמו לקושי בהדברת נמטודות. יחד עם המגמה או הדרישה להפחית בשימוש בחומרי הדברה יהיה צורך בשינוי בשיטות חיטוי הקרקע ובשיטות ההדברה הכימית כנגד נמטודות. גידול זנים עמידים או סבילים לנמטודות יהווה פתרון לבעיה.

מטרת העבודה

בדיקה של רמת העמידות של מינים וזנים של פרחים לנמטודות עפצים על מנת למנוע/להפחית יישום נמטוצידים בגידול פרחים. עד כה נבדקו שני זני אכילאה לעמידות כנגד נמטודת עפצים *M. incognita* בתנאי חממה בתחנת יאיר.

מהלך העבודה

בתאריך 14.11.02 נשתלו שני זני אכילאה: Parker ו-Corn Gold בחממה נגועה בנמטודת עפצים מהסוג *M. incognita*. מכל זן נשתלו 12 חזרות של 3 מרץ'. לאחר 7 חודשי גידול הוערכה רמת הנגיעות בשורשים ונספרו מספר זחלי הנמטודה בקרקע שבאיזור בית השורשים. לשם קביעת הרמה של הנגיעות בנמטודות בחלקה נשתלו צמחי עגבניות כצמחי בוחן בשני מועדים, האחד עם שתילת האכילאה והשני בחודש מאי 2002. לאחר חודש מהשתילה של כל מועד בוצעה הערכת נגיעות בשורשים והשטח מופה לרמת האילוח.

תוצאות

במהלך הגידול, הצמחים מהזן Parker נראו כלורוטים (עלווה בצבע ירוק בהיר-צהוב). לאחר 7 חודשים של גידול נמצאו עפצים רבים בשורשים של זן זה. בשורשי צמחים מהזן Corn Gold כמעט לא נמצאו עפצים כלל (טבלה 1). מספר הזחלים בקרקע באזור בית השורשים מהחלקות

של הזן Corn Gold היה נמוך בהרבה ממספרם שבאזור בית השורשי של הזן Parker (טבלה 1). לאחר הגיזום הקיצי לא נותרו צמחים מהזן Parker ואילו הצמחים מהן Corn gold לבלבו ונראו בריאים.

מסקנות

אכילאה מהזן Corn Gold הראתה עמידות לנמטודה *M. incognita*. ייתכן כי בגידול זן זה לא יידרשו טיפולים כנגד נמטודה זו, או יידרשו טיפולים במינון נמוך. הזן Parker הראה רגישות רבה לנמטודה זו. יש להרחיב בחינת עמידויות של למינים וזנים שונים של פרחים לשני המינים העיקריים של נמטודות העפצים בארץ: *M. incognita* ו-*M. javanica*.

טבלה 1. רמת עמידות של זני אכילאה לנמטודת העפצים *Meloidogyne incognita*

זן	דרגת נגיעות בשורשים (0-5) ¹	מס' זחלים בקרקע (50 גר') ²
Corn Gold	א 0.1	א 8.3
Parker	ב 2.9	ב 694

1) ממצאים של 36 בדיקות

2) ממצעים של 8 בדיקות